

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ
ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ
11000 Београд, Мике Аласа 14, ПП: 34, ПАК: 105 305
телефон: (011) 32-82-736, телефакс: (011) 21-81-668

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2023. ГОДИНУ

Дирекција за мере и драгоцене метале

Садржај

УВОД	4
Кључне надлежности и активности, мисија и циљеви Дирекције	4
Организациона структура и ресурси	5
1. РАЗВОЈ МЕТРОЛОШКОГ СИСТЕМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	7
1.1.Економске реформе Републике Србије	7
1.2.Међународни развојни пројекти	7
1.3.Унапређење постојећих и реализација нових еталона Републике Србије (националних еталона) и метода еталонирања/испитивања	8
2. УЧЕШЋЕ У СИРМ МРА АРАНЖМАНУ	9
2.1.Одржавање, унапређење и проширење могућности мерења и еталонирања (СМС) у бази ВІРМ (КСДВ)	9
2.2.Учешће у кључним, допунским, билатералним и другим поређењима	9
3. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ СЛЕДИВОСТИ НАЦИОНАЛНИХ ЕТАЛОНА ДО МЕЂУНАРОДНИХ ЕТАЛОНА	10
3.1. Еталонирање	10
4. УСЛУГЕ КОРИСНИЦИМА	12
4.1. Еталонирања и обезбеђење следивости	12
4.2.Производња сертифицираних референтних материјала	12
4.3.Дистрибуција времена	12
4.4.Домаћа и регионална међулабораторијска поређења и испитивања оспособљености	12
4.5.Испитивања и одобрење типа мерила и друга испитивања	13
4.6.Оцењивање усаглашености	14
4.7.Оверавање мерила	14
4.8.Ванредни преглед мерила у употреби и метролошке експертизе	15
4.9.Овлашћивање привредних субјеката за послове оверавања мерила	15
4.10.Развој нових услуга	15
4.11.Обуке, семинари, радионице и консултације у организацији ДМДМ за заинтересоване стране	15
5. УЧЕШЋЕ И ПРИПРЕМА СТРУЧНИХ ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ПРОПИСА	16
5.1.Закони који се односе на метрологију и рачунање времена	16
5.2.Транспонување европских прописа и директива које се односе на метрологију	16
5.3.Прописи који се односе на област метрологије:	16
5.4.Прописи из драгоцених метала	17
5.5.Давање стручних мишљења и учешће у јавним дискусијама при доношењу прописа	17
6. МЕТРОЛОШКИ НАДЗОР И НАДЗОР НАД РАДОМ ОД	17
6.1.Надзор над мерилима која су стављена на тржиште, мерилима у употреби у законској метрологији и правилном употребом законских мерних јединица	18
6.2.Надзор над стручним радом овлашћених тела за оверавање мерила	18
6.3.Сарадња са надлежним инспекцијским и другим органима	18
7. КОНТРОЛА ПРЕДМЕТА ОД ДРАГОЦЕНИХ МЕТАЛА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	18
7.1.Контрола предмета од драгоцених метала и квантитативне анализе	18
7.2.Решења о знаку произвођача и знаку увозника, односно заступника произвођача предмета од драгоцених метала и решења о испуњености услова за испитивање и жигосање у пословним просторијама	19
7.3.Регистар откупљивача	19
7.4. Надзор над предметима од драгоцених метала који су стављени на тржиште	19
7.5. Надзор над привредним субјектима који обављају откуп предмета од драгоцених метала	20
7.6. Надзор над одржавањем прописаних услова код произвођача, увозника односно заступника предмета од драгоцених метала	20
8. МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ	20
8.1.ВІРМ – Међународно биро за тегове и мере	20
8.2.OIML – Међународна организација за законску метрологију	21
8.3.EURAMET – Европско удружење националних метролошких института	21
8.4.WELMEC – Европска сарадња у законској метрологији	22
8.5.EURACHEM – Мрежа организација у Европи са циљем успостављања система међународне следивости хемијских мерења	22
8.6.Конвенција о контроли и означавању предмета од драгоцених метала	22
8.7.Европска комисија	23
9. САРАДЊА СА НАЦИОНАЛНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	23

10. СИСТЕМИ МЕНАЏМЕНТА И АКРЕДИТАЦИЈА У ДМДМ.....	24
11. УНАПРЕЂЕЊЕ КАДРОВСКИХ РЕСУРСА, ОБУКЕ, СТРУЧНА УСАВРШАВАЊА, УЧЕШЋЕ НА СТРУЧНИМ СКУПОВИМА	25
11.1.Учешће на обукама из области метрологије, оцењивања усаглашености, квалитета и система менаџмента, акредитације, стандардизације и др.	25
11.2.Учешће на скуповима и конгресима.....	25
12. ПРАВНИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ.....	25
12.1. Припрема прописа.....	25
12.2. Сарадња са правосудним органима	26
12.3.Кадровски послови.....	26
12.4.Управни поступак	27
13. ИНФОРМАТИЧКИ, ИЗДАВАЧКИ ПОСЛОВИ, ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ	27
13.2.Јавност рада	27
13.3.Издавачки послови	28
13.4.Промоција метрологије.....	28
14. ФИНАНСИЈСКИ И СТРУЧНО ОПЕРАТИВНИ ПОСЛОВИ	28
14.1.Финансијски послови.....	28
14.2.Стручно оперативни послови.....	30

УВОД

Кључне надлежности и активности, мисија и циљеви Дирекције

Послове метрологије у Републици Србији, у складу са Законом о метрологији („Службени гласник РС”, бр. 15/16) обављају Министарство привреде, као надлежно министарство за послове метрологије, Дирекција за мере и драгоцене метале (у даљем тексту: ДМДМ), као орган управе надлежан за послове метрологије и уједно национална меролошка институција (у даљем тексту: НМИ), привредни субјекти и друга правна лица која су овлашћена за обављање послова оверавања или оцењивања усаглашености мерила и именовани носиоци националних еталона.

ДМДМ је образована Законом о министарствима („Службени гласник РС”, број 128/20 и 116/22) као орган управе у саставу Министарства привреде.

Надлежности ДМДМ дефинисане су Законом о метрологији („Службени гласник РС”, број 15/16) и Законом о предметима од драгоцених метала („Службени гласник РС”, бр. 47/21):

- стара се о систему законских мерних јединица у Републици Србији;
- развија, остварује, проглашава, чува, одржава, усавршава еталоне Републике Србије;
- усклађује и надзире рад именованих носилаца националних еталона;
- обезбеђује метролошку следивост;
- обавља истраживања и развој у области метрологије;
- спроводи испитивање претходно упакованих производа, ради провере испуњености метролошких захтева;
- представља Републику Србију у Међународним и регионалним метролошким организацијама, обезбеђује извршавање обавеза које пролазе из чланства у тим организацијама и успоставља сарадњу у области метрологије;
- врши метролошки надзор;
- врши овлашћивања привредних субјеката и других правних лица за обављање послова оверавања мерила;
- надзире рад овлашћених тела;
- обавља послове оцењивања усаглашености мерила;
- одлучује у управним поступцима из области метрологије;
- обавља послове метролошке експертизе;
- припрема стратегију и прописе из области метрологије;
- води регистар мерила која подлежу законској контроли и друге прописане евиденције;
- обезбеђује метролошке информације и издаје службено гласило;
- обавља послове који се односе на дистрибуцију времена;
- пружа стручну помоћ и врши обуке за обављање послова у области метрологије;
- бави се издавачком делатношћу;
- обавља и друге послове из области метрологије у складу са законом;
- одређује решењем знак произвођача, увозника, односно заступника предмета од драгоцених метала;
- води евиденцију знакова произвођача, увозника, односно заступника предмета од драгоцених метала, као и регистар откупљивача;
- врши испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала;
- врши испитивање драгоцених метала и њихових легура;
- врши надзор у области контроле предмета од драгоцених метала;
- сарађује са другим надлежним инспекцијским органима и пружа стручну помоћ из области контроле предмета од драгоцених метала;

- припрема стручне основе за израду нацрта прописа из области контроле предмета од драгоцених метала;
- одлучује у управним поступцима из области контроле предмета од драгоцених метала;
- представља Републику Србију у међународним и регионалним организацијама и успоставља сарадњу у области контроле предмета од драгоцених метала;
- води регистар откупљивача предмета од драгоцених метала као јавну књигу;
- обавља и друге послове из области контроле предмета од драгоцених метала.

Чланом 8. став 2. Закона о метрологији прописано је да ДМДМ обавља и послове оверавања мерила за чије оверавање није прописано да их обављају овлашћена тела, односно за чије оверавање нема овлашћених тела.

Мисија ДМДМ, као водеће метролошке институције у Републици Србији, је да развија и осигура примену одговарајуће инфраструктуре мерења која обезбеђује тачна, поуздана и поштена мерења чија је сврха допринос просперитету, унапређењу квалитета живота грађана и повећању конкурентности привреде.

Организациона структура и ресурси

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству привреде у делу који се односи на ДМДМ број 110-00-182/2022-02 од. децембра 2022. године, прописано је да су за обављање послова из делокруга рада ДМДМ образована два сектора, једно одељење, један одсек, једна група и самостални извршилац изван свих унутрашњих јединица:

- Сектор за развој метрологије;
- Сектор за контролу и надзор;
- Одељење за правне, послове људских ресурса, стручно оперативне и информатичке послове;
- Одсек за финансијске послове;
- Група за сертификацију и квалитет;
- Самостални извршилац изван свих унутрашњих јединица.

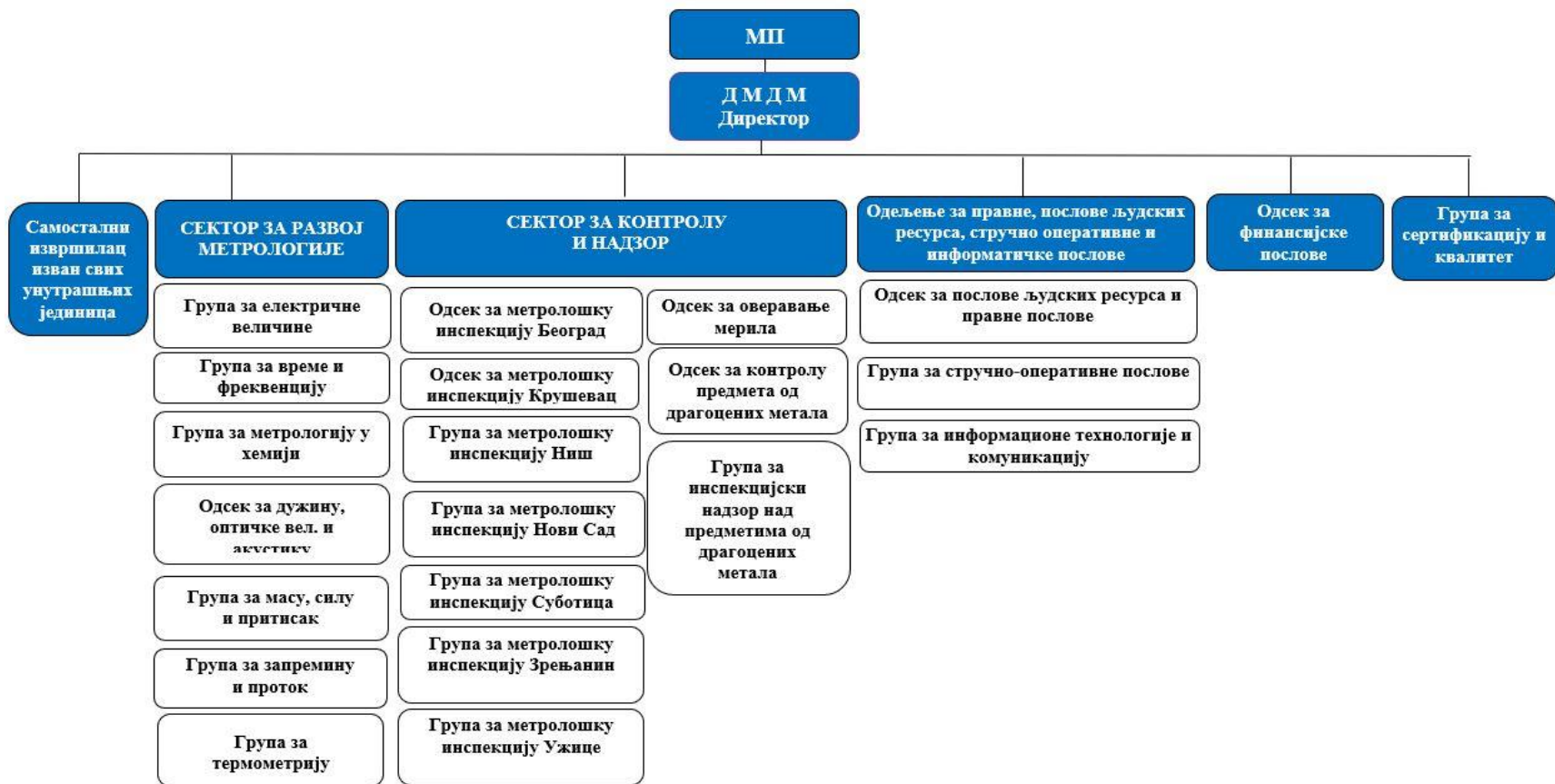
Организациона шема ДМДМ, приказана на слици 1, израђена је на основу Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству привреде .

Седиште ДМДМ је у Београду, а седишта подручних унутрашњих јединица су у Београду, Новом Саду, Суботици, Зрењанину, Нишу, Крушевцу и Ужицу.

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству привреде у делу који се односи на ДМДМ систематизована су је 103 радна места. Тренутно је у ДМДМ запослено 89 државних службеника и 1 намештеник.

По основу уговора о делу и уговора о привременим и повременим пословима у складу са Закључком Владе РС ангажовано је 13 извршилаца, а по основу уговора о делу на EMPIR пројектима ангажован је 1 извршилац.

Попуњавање кадрова у 2023. години биће реализовано у складу са кадровским и финансијским планом, као и на основу одобрења комисије Владе за давање сагласности за нова запошљавања и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

Слика 1. Организациона шема ДМДМ

1. РАЗВОЈ МЕТРОЛОШКОГ СИСТЕМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1.1. Економске реформе Републике Србије

У оквиру Програма економских реформи, Министарство привреде у области квалитета и безбедности производа, спроводи Структурну реформу 17. „Производ Инфо - Успостављање Јединственог дигиталног сервиса у вези са техничким прописима“. У току 2023. године представници ДМДМ у радној групи ће учествовати у даљим активностима пројекта Производ Инфо.

1.2. Међународни развојни пројекти

На основу Закона о метрологији, Министарство привреде Републике Србије, ДМДМ и други именовани носиоци националних еталона учествују у EMPIR пројектима (Европски метролошки програм иновације и развоја).

У оквирима програма *Horizont Europe 2022-2027 (FP9)*, у делу за метрологију *The European Partnership on Metrology*, чије је финасирање ЕУ одобрила крајем 2022. године, наставиће се активности за накнадно укључивање у сам програм. У 2023. години планира се даља сарадња са свим препознатим странама у сврху добијања подршке за наставак рада у истраживачким активностима, дефинисање националног удела за метрологију са надлежним министарством и друге активности које ће дати основу за рад у метролошким мрежама, специфичним пројектима развоја ДМДМ, као НМИ и Института за нуклеарне науке „Винча“, као именованог носиоца националних еталона у Републици Србији.

EMPIR –ДМДМ

Током 2023. године анализираће се предлози истраживачких пројеката у позиву за 2023 EMPIR ради препознавања интереса и учешћа ДМДМ, самосталног или у сарадњи са заинтересованим странама, у неком од позива у делу пројеката индустрије, фундаменталне метрологије, стандардизације и метролошких мрежа.

- 18RPT01 ProbeTrace: Traceability for contact probes and stylus instruments measurements. Следивост мерења за контактне сонде и уређаје са пипком. Овај пројекат је започет септембра 2019. године. Пројекат је због пандемије COVID-19 продужен за 12 месеци. Спровођење предвиђених мерења и активности у оквиру радних пакета у складу са протоколом пројекта (међулабораторијско поређење piezo генератора, процедура еталонирања вертикалног помераја код уређаја за храпавост, процедура еталонирања piezo генератора помоћу ласерског интерферометра);
- Improvement of the realisation of the mass scale (RealMass, Project Number: 19RPT02). На пројекту се развијају и селекују математички и статистички апарати за дисеминацију јединице масе и реализацију масене скале у распону од 1 mg - 20 kg са мерном несигурношћу од 0,001 mg - 3 mg или бољом. Методе се базирају на методи најмањих квадрата. Математичка обрада резултата одвија се матричним рачуном, помоћу кога се решава предетерминисани систем једначина. Технике у основи дају исте резултате за корекције мерених маса, али различито третирају улогу референтног еталона, нестатистички и статистички.

EURAMET

- EURAMET project 1485 (TF-S1): Comparison of time interval measurements;
- EURAMET project 1519:UTC(k) definition point and reference delay measurement strategies;
- EURAMET project 1556: GPS link calibrations in support of CCTF-K001.UTC;
- EURAMET project 1152: GNSS receiver performance monitoring;
- EURAMET project 1544: Peer visits and reviews of QMSs in NSAI and DMDM;
- EURAMET TC-T TC-MC Moisture metrology 1400, Project, continuous. Циљ пројекта је заснован на циљевима EMRP JRP SIB64 METefnet - Metrology for moisture in materials. Односи се на садржај воде, као и влаге, укључујући воду и остале испарљиве компоненте у материјалима;
- EURAMET 1533 (EURAMET.M.FF-S16): Comparison of piston-operated volumetric instruments; ДМДМ је пилот лабораторија;
- EURAMET 1553: Supplementary comparison liquid volume – 500 mL and 5000 mL volumetric glass flasks;
- EURAMET supplementary comparison of mass standards 20 kg (EURAMET.M.M-S11).

Остали пројекти:

Светска банка и ЕУ за тебе, пројекат: ЕУ за боље пословно окружење, у оквиру кога је дефинисана област: Инфраструктура квалитета, Фактори развоја конкурентности – Припремне активности за побољшање стратегијског и законодавног оквира (EU4BE - EU for Better Business Environment). ДМДМ је једна од корисница пројекта у области метрологије. Трајање пројекта је 18 месеци, започет је у јануару 2023. године.

1.3. Унапређење постојећих и реализација нових еталона Републике Србије (националних еталона) и метода еталонирања/испитивања

ДМДМ остварује, чува, одржава и усавршава 38 националних еталона у областима: масе и сродних величина, дужине и димензионалних величина, фотометрије, радиометрије, електричних величина, протока гаса, метрологије у хемији, термометрије, времена и фреквенције.

ДМДМ је одлукама признала шест националних еталона које остварује, чува, одржава и усавршава именовани носилац националних еталона Институт за нуклеарне науке „Винча” у области јонизујућег зрачења и термофизичких величина.

У 2023. години ДМДМ ће следећим активностима унапређивати постојеће и реализовати нове еталоне:

- унапређење амбијенталних услова у националним лабораторијама из области електричних величина и времена и фреквенције – финализација активности на пројекту адаптације и реконструкције климатизације на другом спрату;
- развој процедуре за превентивно и корективно одржавање нове климатизације на другом спрату ДМДМ;
- еталон времена и фреквенције РС: Усмеравање UTC (DMDM) скале – аутоматизација постављања и праћења корекција фазе и фреквенције, у складу са препоруком International Atomic Time (TAI), ради одржавања разлике две скале унутар 20 ns;
- унапређење мерних могућности примарног еталона времена и фреквенције РС и временске скале UTC(DMDM) – извештаји новог двофреквенцијског GNSS пријемника сателитских сигнала у оквиру кључног и допунског поређења;

Дирекција за мере и драгоцене метале

- проширење постојећих могућности мерења и еталонирања уређаја запремине са клипом за опсег запремине од 0 μL до 10 μL ;
- проширење постојећих могућности мерења и еталонирања мерних посуда гравиметријском методом за мерне посуде запремине 1000 L;
- потврђивање националног еталона густине течности – хидростатичка вага, за еталонирање ареометара и еталонирање густине течности примарном методом;
- развој методе еталонирања stage микрометара;
- развој методе еталонирања уређаја за храпавост помоћу piezo генератора;
- развој методе еталонирања piezo генератора помоћу ласерског интерферометра.

2. УЧЕШЋЕ У CIPM MRA АРАНЖМАНУ

2.1. Одржавање, унапређење и проширење могућности мерења и еталонирања (СМС) у бази BIPM (KCDB)

- Израда/припрема пријаве могућности еталонирања stage микрометара;
- пријава за нове мерне могућности из области хемије, референтних материјала, аналитичке могућности мерења етанола у води;
- пријава за нове мерне могућности из области густине – еталонирање ареометара методом хидростатичке ваге;
- израда пријаве проширења могућности еталонирања мерних посуда запремине 1000 L гравиметријском методом;
- израда пријаве за нове могућности еталонирања шприцева од стакла гравиметријском методом;
- израда пријаве проширење могућности еталонирања пипета са клипом запремине мање од 10 μL гравиметријском методом.
- у области термометрије планира се пријављивање мерних могућности мерења и еталонирања (СМС) за еталонирање платинских отпорних термометара и температурних сензора са показном јединицом за температуре у температурном опсегу од 420 $^{\circ}\text{C}$ до 1100 $^{\circ}\text{C}$ у температурним пећима/сувим купатилима методом поређења – што би представљало проширење могућности мерења и еталонирања (СМС) у бази BIPM (KCDB).

2.2. Учешће у кључним, допунским, билатералним и другим поређењима

- CCTF-K001.UTC, Key comparison in time (Calculation of the reference time scale UTC (Coordinated Universal Time): кључно поређење за време и фреквенцију. Свакодневно кључно поређење за време и фреквенцију, резултати у билтену BIPM Circular T, на веб страници BIPM;
- BIPM Rapid UTC (UTC_r), Rapid realisation of the Coordinated Universal Time UTC: континуирано поређење за време, резултати се објављују недељно на веб страници BIPM;
- EURAMET Supplementary Comparison TF-S1, Comparison of time interval measurements: допунско поређење у оквиру EURAMET пројекта 1485;
- EURAMET пројекат 1459: ATM пројекат поређења сензора температуре за ваздух у опсегу температура од -40 $^{\circ}\text{C}$ до 60 $^{\circ}\text{C}$ – учешће у извештавању;

- EURAMET.T-K9 - EURAMET пројекат 1318: Еталонирање еталонских платинских отпорних термометара у опсегу од тројне тачке воде 0,01 °C до 419,529 °C – учешће у изради финалног извештаја;
- EURAMET пројекат 1400, TC-T TC-MC Moisture metrology. Циљ пројекта је заснован на циљевима EMRP JRP SIB64 METefnet - Metrology for moisture in materials. Односи се на садржај воде, као и влаге укључујући воду и остале испарљиве компоненте у материјалима – пројекат отворен;
- EURAMET.PR-K6: Spectral Regular Transmittance/усмерена пропустљивост (филтери), кључно поређење;
- EURAMET.PR-K3: Luminous intensity, кључно поређење;
- EURAMET.AUV: Measurement LS1P microphone (gold standard), трилатерално допунско поређење;
- EURAMET.L-S29: Measurement of a 1 mm Stage Micrometer, допунско поређење;
- EURAMET.L-K7: Linescales, кључно поређење;
- AFRIMETS.L-K1: Calibration of Gauge Block by Interferometry, кључно поређење;
- EURAMET.L-K3.01: Calibration of Angle Standards, кључно поређење;
- EMPIR: Calibration of displacement transducer;
- BIPM.QM-K1: Ozone at Ambient Level: кључно поређење у области концентрације озона;
- EURAMET.M.D-K2.2 (1751) – Поређење из еталонирања густине течности хидростатичком методом – поређење у оквиру 17RPT02 RhoLiq пројекта (мерења завршена, очекује се усвајање извештаја);
- EURAMET.M.D-K2.1 (1750) – Поређење из еталонирања густине течности дензитометром – поређење у оквиру 17RPT02 RhoLiq пројекта (мерења завршена, очекује се усвајање извештаја);
- SIM.QM-K27.2019 Ethanol in Aqueous Matrix: subsequent 1.SIM Кључно поређење за аналитичке могућности одређивања концентрације етанола у воденом раствору (мерења завршена, очекује се усвајање коначног извештаја);
- EURAMET.QM S13– Forensic alcohol in water reference materials - Поређење из могућности производње сертифицизованих референтних материјала етанола у води (мерења завршена, очекује се усвајање коначног извештаја);
- EURAMET.M.FF-S16 (EURAMET 1533): Comparison of piston-operated volumetric instruments. ДМДМ је пилот лабораторија;
- EURAMET 1553 Supplementary comparison liquid volume – 500 mL and 5000 mL volumetric glass flasks.

3. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ СЛЕДИВОСТИ НАЦИОНАЛНИХ ЕТАЛОНА ДО МЕЂУНАРОДНИХ ЕТАЛОНА

3.1. Еталонирање

Реализација еталонирања и друге мерне и еталонске опреме спроводиће се на основу Плана еталонирања.

Екстерно еталонирање:

- струјни трансформатор EST-3000 у РТВ, Немачка;
- напонски трансформатор NPOF 120 у РТВ, Немачка;
- еталон отпорници 1 Ω , 100 Ω и 10 k Ω у ВРМ, Француска, или ЕИМ, Грчка;

- радни еталон брзине VBOX Mini (2 ком), Racelogic, Немачка;
- сигнал генератор Rohde&Schwartz SMF100A, ТОЦ, Београд;
- барометри.

Интерно еталонирање:

- еталонске и мерне опреме из области електричних величина (мултиметри, еталонски отпорници, еталони електричне енергије, пикоамперметри, трансимпендасни појачавачи, вишефункционални калибратори, електронски еталони једносмерног електричног напона) и друго;
- еталонске и мерне опреме из области времена и фреквенције (цезијумски и рубидијумски часовници, GPS дисциплиновани осцилатор, фреквенцметри, компаратори фазе, мрежни временски сервери и друго);
- еталонске и мерне опреме из области термометрије (еталонски термометари и термо хигрометри, отпорни термометри, термопарови, дигитални термометри и друго) за потребе унутрашњих јединица;
- еталонска и мерна опрема из области термометрије у складу са планом еталонирања мерне опреме у Групи за термометрију;
- еталонске и мерне опреме из области дужине, оптичких величина и акустике (мерне клупе, мерне траке, мерни лежири, опациметри, еталонски филтери пропустљивости, еталон луминанције, микрофони, акустички калибратори, мерила нивоа звука и друго);
- еталонске и мерне опреме у области метрологије у хемији и физичко-хемијских величина (дензитометри, ареометри, рефрактометри и друго).

Други начини обезбеђења следивости:

- кључно поређење за време и фреквенцију CCTF-K001.UTC је истовремено и начин обезбеђења следивости до међународног еталона UTC;
- одржавање националног примарног еталона јединице једносмерног електричног напона на бази Џозефсоновог ефекта и преношење вредности јединице једносмерног електричног напона са примарног еталона на друге еталоне јединице једносмерног електричног напона;
- одржавање националног еталона јединице електричне отпорности и преношење вредности јединице електричне отпорности на друге еталоне јединице електричне отпорности;
- одржавање националног еталона за наизменични електрични напон и преношење вредности јединице наизменичног електричног напона на друге еталоне јединице наизменичног електричног напона;
- одржавање националног еталона за електричну енергију и преношење вредности јединице електричне енергије на друга бројила. Одржавање националног еталона односа трансформације напона и струје на мерила;
- еталонирање еталон преливних пипета;
- еталонирање лабораторијских мерила од стакла;
- еталонирање пикнометара;
- еталонирање уређаја запремине са клипом;
- поређење у истим условима система за реализацију реалативне влажности – генератора са два притиска и две температуре са системом за мерење тачке росе и сетом сензора за мерење температурног поља унутар коморе генератора влажности са две температуре и два притиска под истим условима.

4. УСЛУГЕ КОРИСНИЦИМА

4.1. Еталонирања и обезбеђење следивости

ДМДМ ће у 2023. години еталонирати еталоне и мерила интерно и по поднетим захтевима заинтересованих лица специфициране у [Каталогу услуга](#), из следећих области:

- електричних величина;
(одржавање еталона акредитованих лабораторија, овлашћених тела, привредних субјеката и заинтересованих страна, и то: еталон отпорника, мултиметара, калибратора, АС/DC трансфера, термичких конвертора, електронских еталона једносмерног електричног напона, ватметара, еталон бројила, струјних и напонских мерних трансформатора, уређаја за преглед бројила електричне енергије, кондензатора и друге опреме);
- времена, фреквенције и брзине;
- дужине, оптичких величина и акустике;
- физичко-хемијских величина;
- метрологије у хемији;
- запремине и протока гаса;
- термометрије (температуре и релативне влажности).

4.2. Производња сертифицикованих референтних материјала

ДМДМ ће у 2023. години производити сертифициковане референтне материјале интерно и по поднетим захтевима заинтересованих лица специфициране у [Каталогу услуга](#) из области форензике (раствори етанола у води).

4.3. Дистрибуција времена

- Континуирана дистрибуција времена путем интернета коришћењем NTP протокола (Network Time Protocol) са два NTP временска сервера хијерархијског нивоа стратум 1 са ограниченим приступом и два јавно доступна NTP временска сервера нивоа стратум 2;
- објављивање Билтена мрежних временских сервера дистрибуције времена ДМДМ, на месечном и дневном нивоу на сајту ДМДМ;
- омогућавање директног приступа временским серверима нивоа стратум 1 повезивањем кроз VPN тунел.

4.4. Домаћа и регионална међулабораторијска поређења и испитивања оспособљености

- Међулабораторијско поређење из области електричних величина - трансформација напона и струје;
- међулабораторијско поређење из области електричних величина – електрична енергија и снага;
- реализација коначних извештаја међулабораторијских поређења из области електричне енергије;
- међулабораторијско поређење из области електричних величина – једносмерни електрични напон;
- међулабораторијско поређење из области електричних величина – електрична отпорност;

- међулабораторијско поређење из области електричних величина – наизменични електрични напон;
- међулабораторијско поређење из области електричних величина – електрична индуктивност;
- међулабораторијско поређење из области електричних величина – електрична капацитивност;
- РТ-V-TF-X-2023: еталонирање еталона фреквенције;
- РТ-D-GMU-1-2022: еталонирање граничних мера угла;
- ПТ-A-AK-2-2023: еталонирање акустичких калибратора;
- ПТ-A-МИК-2-2023: еталонирање мерних микрофона;
- поређење из области фотометрије;
- међулабораторијско поређење из области еталонирања мерних посуда запремине 1000 L;
- реализација коначних извештаја међулабораторијских поређења из области запремине и протока течности започетих у претходној години (2 поређења);
- РТ-H-RF-1-2023 – испитивање осопособљености за лабораторије за етанонирање рефрактометара;
- РТ-H-AR-2-2023 – испитивање осопособљености за лабораторије за етанонирање ареометара;
- РТ-T-OT-6-2022 (19 лабораторија) еталонирање отпорних термометара – поређење започето јуна 2022, септембар 2023;
- РТ-T-IC-1-2023 - еталонирање инфрацрвених термометара – пилот пројекат – почетна фаза;
- РТ- T-TC-4-2023 - еталонирање термопарова – почетна фаза.

4.5. Испитивања и одобрење типа мерила и друга испитивања

ДМДМ ће у 2023. години, по поднетим захтевима, вршити испитивање и одобрење типа мерила за следеће врсте мерила:

Р. бр.	ВРСТЕ МЕРИЛА
1.	аутоматска мерила нивоа течности
2.	мерни системи за компримована гасовита горива за возила
3.	манометри за мерење притиска у пнеуматцима
4.	мерила за мерење силе кочења код моторних возила
5.	етилометри
6.	влажномери за зрна житарица и семенке уљарица
7.	анализатори за мерење садржаја протеина у житу
8.	електронска мерила густине
9.	рефрактометри који се користе у промету роба и услуга
10.	опациметри
11.	бројила електричне енергије класе 0,2s и бројила реактивне електричне енергије
12.	мерила брзине возила у саобраћају
13.	друмских и железничких цистерни са мерењем нивоа

Поред ових испитивања, спроводиће се и друга испитивања на основу нормативних докумената или одговарајућих европских стандарда у сврху потврде тачности мерења и других карактеристика одговарајућих мерних инструмената, и то за потребе Агенције за лекове и медицинска средства, испитивање медицинских термометара, произвођача сензора температуре и других корисника у регулаторним телима, инспекција и других испитивања отпорних термометара, термопарова и њихових дигиталних верзија, као и друга испитивања.

4.6. Оцењивање усаглашености

ДМДМ ће, као именовано тело И 045 у 2023. години, у складу са Решењем о именовању, по поднетим захтевима, вршити оцењивање усаглашености за следеће врсте мерила чији су захтеви прописани важећим Правилником о мерилима („Службени гласник РС”, број 3/18) и Правилником о неаутоматским вагама („Службени гласник РС”, број 29/18) (хармонизована област):

- водомери предвиђени за мерење запремине чисте, хладне или загрејане воде за употребу у домаћинству, пословном простору и лакој индустрији (посебни захтеви прописани у прилогу МП-001 Правилника о мерилима);
- гасомери и уређаји за конверзију запремине предвиђени за употребу у домаћинству, пословном простору и лакој индустрији (посебни захтеви прописани у прилогу МП- 002 Правилника о мерилима);
- бројила активне електричне енергије предвиђени за употребу у домаћинству, пословном простору и лакој индустрији (посебни захтеви прописани у прилогу МП- 003 Правилника о мерилима);
- мерила топлотне енергије предвиђена за употребу у домаћинству, пословном простору и лакој индустрији (посебни захтеви прописани у прилогу МП-004 Правилника о мерилима);
- мерни системи намењени за непрекидно и динамичко мерење количина (запремина или маса) течности које нису вода (посебни захтеви прописани у прилогу МП-005 Правилника о мерилима);
- аутоматске ваге (аутоматске ваге, аутоматска вага за појединачно мерење, аутоматска контролне ваге, аутоматске ваге са етикетирањем, аутоматске ваге са етикетирањем вредности измерене масе и цене, аутоматске дозирне ваге, аутоматске ваге са сабирањем дисконтинуираних резултата мерења, аутоматске ваге са сабирањем континуираних резултата мерења, аутоматске ваге за мерење масе шинских возила у покрету) (посебни захтеви прописани у прилогу МП-006 Правилника о мерилима);
- таксиметри (посебни захтеви прописани у прилогу МП-007 Правилника о мерилима);
- материјализоване мере (материјализоване мере дужине, угоститељске посуде) (посебни захтеви прописани у прилогу МП-008 Правилника о мерилима);
- мерила димензија (мерила дужине, мерила површине, мерила више димензија) (посебни захтеви прописани у прилогу МП-009 Правилника о мерилима);
- анализатори издувних гасова - анализатори издувних гасова за бензинске моторе са унутрашњим сагоревањем (посебни захтеви прописани у прилогу МП-010 Правилника о мерилима);
- неаутоматска вага и компоненте неаутоматских вага (Правилник о неаутоматским вагама);
- мерила топлотне енергије, предвиђена за употребу у домаћинству, пословном простору и лакој индустрији (посебни захтеви прописани у прилогу МП-004 Правилника о мерилима).

Вођење евиденције о издатим документима у поступку оцењивања усаглашености мерила.

4.7. Оверавање мерила

ДМДМ ће у 2023. години обављати послове оверавања мерила, у складу са чланом 8. став 2. Закона о метрологији и чланом 6. став 1. Правилника о врстама мерила која подлежу законској контроли („Службени гласник РС”, број 37/21 и 84/22).

У случају потребе, ДМДМ ће обављати послове оверавања мерила за која у том тренутку

Дирекција за мере и драгоцене метале

не постоје овлашћена тела за њихово оверавање.

4.8. Ванредни преглед мерила у употреби и метролошке експертизе

У случају сумње у исправност мерила, заинтересовано лице може поднети захтев ДМДМ за ванредни преглед мерила и издавање извештаја о прегледу.

Такође, ДМДМ ће обављати и послове метролошких експертиза који обухватају све радње у циљу проучавања и доказивања, на пример вештачења на суду, стања мерила и одређивања његових метролошких својстава, у складу са прописаним захтевима за мерила.

ДМДМ ће у 2023. години, поступати по поднетим захтевима заинтересованих лица, односно обављати послове ванредних прегледа мерила у употреби и послове метролошке експертизе.

4.9. Овлашћивање привредних субјеката за послове оверавања мерила

ДМДМ ће овлашћивати привредне субјекте и друга правна лица за обављање послова оверавања мерила, у складу са Законом о метрологији и Правилником о условима за обављање послова оверавања мерила, начину овлашћивања и вођењу регистра овлашћених тела („Службени гласник РС”, број 2/17) и поднетим захтевима привредних субјеката и других правних лица.

4.10. Развој нових услуга

У току 2023. године ДМДМ ће развијати нове услуге на основу препознатих потреба заинтересованих страна и Републике Србије, а неке од њих су:

- истраживање потреба тржишта и припрема за испитивање пуњача за аутомобиле на електрични погон;
- еталонирање stage микрометара;
- еталонирање ареометара примарном методом хидростатичке ваге;
- еталонирање / одређивање садржаја етанола у воденом раствору.

4.11. Обуке, семинари, радионице и консултације у организацији ДМДМ за заинтересоване стране

У складу са исказаним потребама заинтересованих страна, као и расположивом капацитетима ДМДМ ће организовати обуке, семинаре, радионице и консултације.

Такође, у складу са уговореним активностима на пројектима истраживања у оквиру EMPIR и другим пројектима подршке развоју метрологије, ДМДМ ће организовати семинаре, радионице и сличне активности, ради трансфера сазнања на пројектним активностима за крајње кориснике пројекта и друге заинтересоване у Републици Србији и региону.

У 2023. години планира се организација обука у области термометрије како за заинтересоване стране, тако и за ангажована лица по уговору и запослене у ДМДМ.

5. УЧЕШЋЕ И ПРИПРЕМА СТРУЧНИХ ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ПРОПИСА

5.1. Закони који се односе на метрологију и рачунање времена

У 2023. години планиран је рад на припреми:

- Закона о изменама и допунама Закона о метрологији.

5.2. Транспонованье европских прописа и директива које се односе на метрологију

- Учешће у преговарачком тиму за Поглавље 14 – Транспорт - усклађивање српског законодавства са прописима ЕУ и транспонованье директиве Европске комисије и Савета и распореда за летње рачунање времена: Directive 2000/84/EC of the European Parliament and of the Council and Schedules for the summertime period, published in the communications (2001/C 35/07, 2006/C 61/02, 2011/C 83/06).
- Припрема потребних извештаја у складу са активностима у Поглављу 14 – Транспорт.

5.3. Прописи који се односе на област метрологије:

У 2023. години планирана је припрема стручних основа и предлога прописа из области метрологије:

- Уредба о изменама Уредбе о законским мерним јединицама и начину њихове употребе;
- Правилник о мерилима топлотне енергије;
- Правилник о медицинским термометрима;
- Правилник о непокретним резервоарима;
- Правилник о водомерима предвиђеним за употребу у домаћинству, пословном простору и лакој индустрији;
- Правилник о гасомерима са мехом (укључујући гасомере са температурном конверзијом);
- Правилник о гасомерима са ротирајућим клиповима и гасомерима који раде на принципу мерења брзине протеклог гаса;
- Правилник о уређајима за конверзију запремине гаса предвиђеним за употребу у домаћинству, пословном простору и лакој индустрији;
- Правилник о мерилима и мерним системима за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода - уређаји за точење горива;
- Правилник о мерилима и мерним система за непрекидно и динамичко мерење количине течног гаса;
- Правилник о мерилима и мерним системима за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода и течних гасова уграђених на возилима и на цистернама возила;
- Правилник о мерилима и мерним системима за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода – уређаји за точење AdBlue;
- Правилник о мерилима и мерним системима за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода – уређаји за точење течности за прање;
- Правилник о угоститељским посудама;
- Правилник о неаутоматским вагама;
- Правилник о аутоматским дозирним вагама;

- Правилник о аутоматским вагама са сабирањем дисконтинуираних резултата мерења;
- Правилник о аутоматским вагама са сабирањем континуираних резултата мерења;
- Правилник о аутоматским вагама за мерење масе шинских возила у покрету;
- Правилник о аутоматским вагама за појединачно мерење;
- Правилник о аутоматским вагама за мерење масе возила у покрету;
- Правилник о таксиметрима;
- Правилник о материјализованим мерама дужине (мерила дужине опште намене);
- Правилник о машинама за мерење дужине жице и кабла;
- Правилник о бројилима електричне енергије.

Може се указати потреба израде и других подзаконских прописа, зависно од захтева заинтересованих страна, тренутних потреба и статуса међународних нормативних докумената и европских стандарда који се доводе у везу са прописима из области метрологије и драгоцених метала.

5.4. Прописи из драгоцених метала

У 2023. години планиран је рад на припреми следећих подзаконских аката:

- Нацрта закона о предметима од драгоцених метала;
- Правилника о условима за овлашћивање привредних субјеката за послове жигосања предмета од драгоцених метала.

5.5. Давање стручних мишљења и учешће у јавним дискусијама при доношењу прописа

ДМДМ ће на захтев заинтересованих лица давати стручна мишљења и тумачења у вези са питањима из своје надлежности,

Представници ДМДМ учествоваће у раду радних група за израду закона и других прописа из надлежности других државних органа и других институција Републике Србије на њихов позив.

6. МЕТРОЛОШКИ НАДЗОР И НАДЗОР НАД РАДОМ ОТ

Метролошки надзор обухвата надзор над мерилима, претходно упакованим производима и мерним боцама који се стављају на тржиште и надзор над мерилима у употреби, као и надзор над правилном употребом законских мерних јединица, и обавља се да би се проверило да ли мерила испуњавају прописане захтеве, односно да ли се користе у складу са Законом о метрологији и прописима из области метрологије. Провера тачности количина назначених и садржаних у претходно упакованим производима је такође саставни део метролошког надзора.

ДМДМ врши и надзор над употребом законских мерних јединица и надзор над стручним радом овлашћених тела преко лица овлашћених за вршење метролошког надзора.

Метролошки надзор у смислу овог закона врши ДМДМ преко лица овлашћених за вршење метролошког надзора – метролошких инспектора, који су организационо распоређени у седам унутрашњих јединица за контролу и надзор и то: одсеци за метролошку инспекцију Београд и Крушевац и групе за метролошку инспекцију Ниш, Нови Сад, Зрењанин, Суботица и Ужице.

У складу са усвојеном стратегијом Савета за безбедност производа, вршиће се координисани надзори у сарадњи са другим органима и министарствима.

Метролошки надзор вршиће се према усвојеном годишњем Плану метролошких надзора за 2023. годину.

Ванредни метролошки надзори обављаће се по пријави грађана, националних организација потрошача, Министарства трговине, туризма и телекомуникација - Сектор тржишне инспекције и других државних органа.

6.1. Надзор над мерилима која су стављена на тржиште, мерилима у употреби у законској метрологији и правилном употребом законских мерних јединица

ДМДМ ће у 2023. години вршити надзор над мерилима, претходно упакованим производима и мерним боцама која су стављена на тржиште, као и над мерилима која су у употреби према усвојеном годишњем и на основу њега одобреним месечним плановима надзора, као и на основу пријава грађана, надлежних органа и других заинтересованих лица.

6.2. Надзор над стручним радом овлашћених тела за оверавање мерила

ДМДМ ће у 2023. години вршити надзор над стручним радом овлашћених тела за оверавање мерила кроз следеће врсте надзора:

- редовне административне надзоре (провера испуњености услова пре овлашћивања); за 2023. годину планирано је 29 редовних надзора над овлашћеним телима. Редован надзор се обавља месец дана пре истека решења о овлашћивању, а не након овлашћивања;
- ненајављене надзоре у складу са достављеним планом рада овлашћеног тела;
- контролне прегледе над мерилима овереним од стране овлашћених тела.

Надзор над стручним радом овлашћених тела обављаће се према годишњем и на основу њега донетим кварталним плановима надзора, по пријавама заинтересованих лица или службеној дужности.

6.3. Сарадња са надлежним инспекцијским и другим органима

У 2023. години планира се наставак сарадње са надлежним инспекцијским и другим органима (посебно са ЈКП у чијој су надлежности комунална мерила и пијачни простори), у делу спровођења метролошког надзора.

7. КОНТРОЛА ПРЕДМЕТА ОД ДРАГОЦЕНИХ МЕТАЛА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

7.1. Контрола предмета од драгоцених метала и квантитативне анализе

У складу са Законом о предметима од драгоцених метала, ДМДМ ће у 2023. години, по поднетим захтевима, обављати следеће послове:

- испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала;
- квантитативне хемијске анализе злата;
- квантитативне хемијске анализе сребра;

Дирекција за мере и драгоцене метале

- XRF анализе драгоцених метала и њихових легура, као и предмета од драгоцених метала;
- вештачења предмета ради утврђивања врсте и степена финоће легуре драгоценог метала од које су израђени, као и ознака на тим предметима.

7.2. Решења о знаку произвођача и знаку увозника, односно заступника произвођача предмета од драгоцених метала и решења о испуњености услова за испитивање и жигосање у пословним просторијама

У 2023. години, ДМДМ ће на захтеве произвођача, увозника или заступника, одређивати решењем знак произвођача и знак увозника, односно заступника. Ова решења се доносе након што ДМДМ утврди да подносилац захтева испуњава услове прописане Правилником о условима за добијање знака произвођача предмета од драгоцених метала, као и знака увозника, односно заступника. Поред тога, ДМДМ ће на захтев произвођача или увозника обављати и послове везане за доношење решења о испуњености услова за испитивање и жигосање у пословним просторијама.

7.3. Регистар откупљивача

Закон о предметима од драгоцених метала („Службени гласник РС”, број 47/21) регулише откуп употребљаваних предмета или њиховог делова и уводи појам откупљивача. Чланом 23. овог закона прописано је да ДМДМ води регистар откупљивача (РО) предмета од драгоцених метала и доноси решења о упису у РО.

ДМДМ ће на захтев привредних субјеката:

- доносити решења о упису у РО;
- доносити решења о измени/допуни решења о упису;
- доносити решења о брисању из РО;
- ажурирати РО у складу са издатим решењима.

7.4. Надзор над предметима од драгоцених метала који су стављени на тржиште

ДМДМ, преко лица овлашћених за вршење надзора над предметима од драгоцених метала, у складу са Законом о предметима од драгоцених метала у 2023. години, вршиће надзор над:

- предметима који су стављени на тржиште или држе припремљени ради стављења на тржиште у смислу испуњавања прописаних захтева као и испуњености захтева из члана 31. и 32. овог закона код произвођача, увозника односно заступника и привредног субјекта;
- привредним субјектима који обављају откуп предмета од драгоцених метала;
- одржавање прописаних услова у погледу опреме и радних просторија код произвођача, увозника односно заступника предмета којима је издато решење о знаку произвођача, увозника, односно заступника.

Такође, ДМДМ ће вршити ванредни надзор и на основу пријава грађана, надлежних органа и других заинтересованих лица.

Надзор над предметима од драгоцених метала вршиће се према усвојеном [годишњем плану](#).

7.5. Надзор над привредним субјектима који обављају откуп предмета од драгоцених метала

ДМДМ ће, преко лица овлашћених за вршење надзора над предметима од драгоцених метала, у 2023. години, вршити надзор у смислу испуњености прописаних услова код произвођача, увозника односно заступника предмета од драгоцених метала примењујући Правилник о условима за добијање знака произвођача предмета од драгоцених метала, као и знака увозника односно заступника („Службени гласник РС“, бр. 13/22 и 6/23), по месечним плановима надзора.

7.6. Надзор над одржавањем прописаних услова код произвођача, увозника односно заступника предмета од драгоцених метала

ДМДМ ће, преко лица овлашћених за вршење надзора над предметима од драгоцених метала, у 2023. години вршити надзор над одржавањем прописаних услова код произвођача, увозника односно заступника предмета од драгоцених метала по месечним плановима надзора.

8. МЕЋУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ

8.1. BIPM – Међународни биро за тегове и мере

ДМДМ, као НМИ Србије и потписник CIPM MRA, за одређене могућности еталонирања и мерења (у даљем тексту: СМС) које се налазе у BIPM (Bureau International des Poids et Mesures – Међународни биро за тегове и мере) бази података KCDB, еталонирањем обезбеђује следивост до међународних еталона SI јединица за све кориснике у Републици Србији (привреда, индустрија, лабораторије за еталонирање, тела за оцењивање усаглашености и др.).

Учешће у раду Међународног бироа за тегове и мере током 2023. године, ДМДМ планира кроз следеће активности:

- праћење, одржавање и унапређење објављених могућности мерења и еталонирања – СМС у BIPM;
- учешће на састанцима и обукама TAI лабораторија, у организацији BIPM;
- сарадња са Одељењем за време BIPM за годишњи извештај, слање прилога за BIPM Annual Report on Time Activities;
- сарадња са Одељењем за време BIPM на пословима реконфигурације националног еталона за време и фреквенцију;
- учешће у остваривању светске скале времена UT;
- припрема и достављање месечног clock фајла BIPM;
- рад у вези неопходних информација за објављивање билтена IERS Bulletin C;
- праћење рада Консултативног комитета за термометрију кроз документе комитета у бази BIPM, нарочито праћење промена у глобалној стратегији развоја термометрије, донетих резолуција и докумената о раду одговарајућих радних група, затим даљи развој, имплементацију и дисиминацију јединице температуре преко Болцманове константе и друго;
- праћење, одржавање и унапређење објављених могућности мерења и еталонирања – СМС у BIPM;
- праћење, одржавање и унапређење објављених могућности мерења и еталонирања – СМС у BIPM;

- праћење, одржавање и унапређење објављених могућности мерења и еталонирања – СМС у ВІРМ КСДВ;
- објављивање нових могућности еталонирања и мерења – СМС у ВІРМ КСДВ;
- учешће на обукама, семинарима и радионицама у организацији ВІРМ;
- учешће у кључним поређењима у организацији ВІРМ.

8.2. OIML – Међународна организација за законску метрологију

Међународна организација за законску метрологију (International Organization of Legal Metrology - OIML) првенствено има за циљ да одреди опште принципе законске метрологије, установи смернице и упутства за израду закона и законских прописа којима се регулише употреба мерила, да дефинише карактеристике и захтеве које морају да испуне мерила која се користе у државама чланицама у области законске метрологије.

Представници ДМДМ ће, као представници Републике Србије, у 2023. години учествовати у раду органа OIML (Конференција, CIML, техничких комитета и поткомитета), са правом гласа приликом доношења одлука и усвајања докумената из надлежности ових органа.

- OIML TC7/SC4/p3 – учешће у изради новог документа;
- OIML TC12/p3 - учешће у изради новог документа;
- OIML TC5/SC1/P2 – учешће у изради новог документа.

8.3. EURAMET – Европско удружење националних метролошких института

Европско удружење националних метролошких института (European Association of National Metrology Institutes - EURAMET e.V.) је европска регионална метролошка организација, основана са циљем да координира сарадњу НМИ у Европи у областима истраживања у метрологији, следивости мерења до јединица SI, међународног признавања националних еталона и могућности еталонирања и мерења (СМС) својих чланова. Поред ових задатака, EURAMET је надлежан за вођење и извршавање Европског метролошког истраживачког програма (EMRP), као и новог програма истраживања The European Partnership on Metrology.

Учешће у раду Европског удружења НМИ током 2023. године, ДМДМ планира кроз следеће активности:

- Састанак Техничког комитета за квалитет EURAMET TC-Q;
- Састанак Техничког комитета EURAMET TC-TF;
- Састанак Техничког комитета EURAMET TC – EM;
- Састанак Техничког подкомитета EURAMET SC DC&QM;
- Састанак Техничког подкомитета EURAMET SC LF;
- Састанак Техничког подкомитета EURAMET SC P&E;
- Састанак Техничког комитета EURAMET TC – IM;
- Састанак Техничког комитета EURAMET TC-L;
- Састанак Техничког комитета EURAMET TC-AUV;
- Састанак Техничког комитета EURAMET TC-PR;
- Састанак Техничког комитета EURAMET TC-MC;
- Састанак Техничког комитета EURAMET TC-M;
- Састанак Техничког комитета EURAMET TC – F;

- Састанак Техничког комитета ЕУРАМЕТ ТС-Т.

Представници ДМДМ учествоваће и на другим састанцима EURAMET у складу са препознатим потребама и финансијским планом.

8.4. WELMEC – Европска сарадња у законској метрологији

Европска сарадња у законској метрологији (European Cooperation in Legal Metrology - WELMEC e.V.) омогућује ефикасно транспоновање европских директива у национално законодавство, као и преузимање истих обавеза које имају све државе чланице ЕУ, на начин који је у потпуности хармонизован са законодавством ЕУ.

Представници ДМДМ, као представници Републике Србије, у 2023. години учествоваће у раду органа, као и у раду радних група WELMEC.

Учешће у раду Европске сарадње у законској метрологији током 2023. године, ДМДМ планира кроз следеће активности:

- учешће на састанку радне групе WELMEC WG-8;
- учешће у раду Радне групе за таксиметре WELMEC WG 12;
- учешће у раду Радне групе за мерне системе за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода WELMEC WG 10;
- учешће у раду Радне групе за водомере WELMEC WG 13;
- учешће у раду Радне групе за гасомере WELMEC WG 11;
- учешће у раду Радне групе за комунална мерила WG11;
- учешће у раду Радне групе за софтвер WG7.

Представници ДМДМ учествоваће и на другим састанцима WELMEC, нарочито у раду WG, у складу са препознатим потребама и финансијским планом.

8.5. EURACHEM – Мрежа организација у Европи са циљем успостављања система међународне следивости хемијских мерења

EURACHEM је мрежа организација у Европи, која је основана са циљем успостављања међународне следивости хемијских мерења и у којој је ДМДМ активни члан. EURACHEM пружа најбољу праксу у аналитичком мерењу објављујући смернице и водиче својих стручних радних група.

Представници ДМДМ учествоваће у раду органа и радних група зависно од активности EURACHEM.

8.6. Конвенција о контроли и означавању предмета од драгоцених метала

Конвенција о контроли и означавању предмета од драгоцених метала (у даљем тексту: Конвенција), позната и као; „Hallmarking Convention”, „Vienna Convention” или „the Precious Metals Convention”, је међународни уговор између држава, који има за циљ да олакша прекогранични промет предмета од драгоцених метала, али и да обезбеди фер трговину и заштиту потрошача. Република Србија је током 2020. године постала 21. држава потписница Конвенције

Конвенција поставља скуп заједничких техничких захтева за независну контролу предмета од драгоцених метала. Свака држава уговорница сагласна је да предмети који су

означени са жигом Конвенције (Common Control Mark - CCM) и који су израђени од легуре у законом прописаној финоћи, могу да уђу на њихову територију и буду стављени на тржиште без додатне контроле и жигосања. Такође, Конвенција омогућава сарадњу која се односи на размену техничких информација и усаглашавање поступака испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала.

Ради провере техничких компетенција овлашћених лабораторија за контролу предмета од драгоцених метала, Стални комитет Конвенције организује међулабораторијска кружна поређења резултата XRF и хемијских анализа драгоцених метала (Round Robin).

Као национална установа у чијој надлежности је контрола предмета од драгоцених метала у Републици Србији, ДМДМ ће редовно учествовати у поменутиим међулабораторијским кружним поређењима, као и у раду Сталног комитета Конвенције.

8.7. Европска комисија

Европска сарадња у законској метрологији омогућује ефикасно транспонување европских директива, хармонизованих стандарда и нормативних докумената у национално законодавство, као и преузимање истих обавеза које имају све државе чланице ЕУ, на начин који је у потпуности хармонизован са законодавством ЕУ.

Представници ДМДМ ће, као представници Републике Србије, у 2023. години учествовати у раду радних група Европске комисије.

9. САРАДЊА СА НАЦИОНАЛНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

ДМДМ у циљу спровођења послова из своје надлежности планира сарадњу са:

- националним организацијама са којима има потписане споразуме о техничкој сарадњи, нпр. АТС, ИСС, Министарством одбране, Агенција за лекове и медицинска средства и осталим министарствима и др;
- Министарством за науку и просвету;
- Службом за управљање кадровима;
- Националном академијом за јавну управу;
- Министарством здравља;
- Министарством унутрашњих послова;
- Именованим институтима као носиоцима националних еталона;
- Привредном комором Србије - Групација за метрологију;
- АТС – Савет за акредитацију у својству члана Савета за акредитацију у име ДМДМ, водећи оцењивач и технички оцењивачи у оцењивачким тимовима, учешће у раду секторских комитета и комитета за лабораторије;
- ИСС – рад у комисијама за стандарде – давање мишљења укључујући и превод на српски језик, усвајање српских стандарда, повлачење српских стандарда и друго;
- правосудним органима у вези давања стручних мишљења из области метрологије судовима и странкама у поступцима пред судовима;
- пореском и тржишном инспекцијом;
- овлашћеним и именованим телима;
- ТОЦ у вези пружања техничке подршке и међусобне сарадње;
- МУП и ЈП Путеви Србије на Пројекту реализације мерења средње брзине на аутопутевима Србије;
- Министарством пољопривреде;

Дирекција за мере и драгоцене метале

- Министарством за заштиту животне средине;
- Институтима и факултетима;
- образовним установама на ширењу значаја метрологије и SI јединица;
- Друштвом метролога у Србији и Удружењем тела за оцену усаглашености;
- надлежним министарствима у оквирима PG1 и PG14 у оквирима приступања ЕУ;
- Музејом науке и технике;
- Министарством финансија, Управом за трезор, Министарством привреде и другим органима државне управе;
- Управом за заједничке послове републичких органа;
- и са другим институцијама.

10. СИСТЕМИ МЕНАЏМЕНТА И АКРЕДИТАЦИЈА У ДМДМ

ДМДМ своје пословање усклађује са међународним стандардима за системе менаџмента, кроз поступке сертификације, акредитације или самодекларисања. У 2023. години, ДМДМ ће наставити да спроводи следеће активности:

- одржавање и унапређивање сертификованог интегрисаног система менаџмента у складу са захтевима стандарда SRPS ISO 9001:2015 за систем менаџмента квалитетом, SRPS ISO 14001:2015 за систем менаџмента животном средином и SRPS ISO 45001:2018 за систем менаџмента безбедношћу и здрављем на раду;
- потврђивање адекватности интегрисаног система менаџмента кроз надзорну сертификациону проверу;
- одржавање и унапређивање акредитованог и самодекларисаног система менаџмента Дирекције у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017, и потврђивање његове адекватности кроз реакредитациону проверу од стране Акредитационог тела Србије, као и извештавање ка EURAMET TC-Q, Техничком комитету за квалитет;
- планирање колегијалних оцењивања у склопу пројеката EURAMET No. 1208, EURAMET No.1544,
- одражавање и унапређивање система менаџмента у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17043 за испитивање оспособљености;
- одржавање и унапређивање система менаџмента у складу са захтевима стандарда SRPS ISO 17034 за производњу сертификаованих референтних материјала;
- у складу са потребама, потврђивање усаглашености нових могућности мерења и еталонирања са захтевима интегрисаног система менаџмента и захтевима поменутих стандарда;
- успостављање система менаџмента безбедношћу информација у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 27001:2014.

У току 2023. године, у складу са одлукама и финансијским планом преиспитиваће се потребе за сертификацијом и акредитацијом система менаџмента према стандардима који су релевантни за рад ДМДМ.

11. УНАПРЕЂЕЊЕ КАДРОВСКИХ РЕСУРСА, ОБУКЕ, СТРУЧНА УСАВРШАВАЊА, УЧЕШЋЕ НА СТРУЧНИМ СКУПОВИМА

11.1. Учесће на обукама из области метрологије, оцењивања усаглашености, квалитета и система менаџмента, акредитације, стандардизације и др.

У складу са годишњим планом обука и потребама за унапређењем кадровских капацитета, запослени ДМДМ ће учествовати на обукама у организацији EURAMET, WELMEC и другим организацијама, као и интерним обукама, а нарочито:

- екстерне обуке у оквиру Националне академије за јавну управу;
- екстерне обуке у оквиру организације РТВ и других пројеката;
- учешће у радионици EMN SEG у оквиру техничког подкомитета SC P&E;
- учешће у радионици JRP Quantum Power у оквиру техничког подкомитета SC DC&QM и SC LF;
- и друге обуке, у складу са годишњим планом обука.

11.2. Учесће на скуповима и конгресима

Представници ДМДМ ће учествовати на стручним скуповима из области метрологије, квалитета и система менаџмента, акредитације у Републици Србији и другим стручним скуповима и конгресима.

У складу са финансијским плановима и развојним активностима, представници Дирекције учествоваће и на међународним скуповима и конгресима који су у вези са метрологијом.

12. ПРАВНИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ

12.1. Припрема прописа

У 2023. години, у складу са планом рада Владе, планира се припрема предлога законске регулативе из области метрологије и драгоцених метала, и то:

- Закон о изменама и допунама Закона о метрологији;
- Закон о изменама и допунама Закона о предметима од драгоцених метала;
- Уредба о изменама Уредбе о законским мерним јединицама и начину њихове употребе;
- Правилник о мерилима топлотне енергије;
- Правилник о медицинским термометрима;
- Правилник о непокретним резервоарима;
- Правилник о водомерима предвиђеним за употребу у домаћинству, пословном простору и лакој индустрији;
- Правилник о гасомерима са мехом (укључујући гасомере са температурном конверзијом);
- Правилник о гасомерима са ротирајућим клиповима и гасомерима који раде на принципу мерења брзине протеклог гаса;

- Правилник о уређајима за конверзију запремине гаса предвиђеним за употребу у домаћинству, пословном простору и лакој индустрији;
- Правилник о мерилима и мерним системима за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода - уређаји за точење горива;
- Правилник о мерилима и мерним система за непрекидно и динамичко мерење количине течност гаса;
- Правилник о мерилима и мерним системима за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода и течних гасова уграђених на возилима и на цистернама возила;
- Правилник о мерилима и мерним системима за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода – уређаји за точење AdBlue;
- Правилник о мерилима и мерним системима за непрекидно и динамичко мерење количине течности које нису вода – уређаји за точење течности за прање;
- Правилник о угоститељским посудама;
- Правилник о неаутоматским вагама;
- Правилник о аутоматским дозирним вагама;
- Правилник о аутоматским вагама са сабирањем дисконтинуираних резултата мерења;
- Правилник о аутоматским вагама са сабирањем континуираних резултата мерења;
- Правилник о аутоматским вагама за мерење масе шинских возила у покрету;
- Правилник о аутоматским вагама за појединачно мерење;
- Правилник о аутоматским вагама за мерење масе возила у покрету;
- Правилник о таксиметрима;
- Правилник о материјализованим мерама дужине (мерила дужине опште намене);
- Правилник о машинама за мерење дужине жице и кабла;
- Правилник о бројилима електричне енергије.

12.2. Сарадња са правосудним органима

Припрема дописа по налогу прекршајних судова, а поводом поднетих захтева за покретање прекршајних поступака које подносе инспектори, изјављивање жалби на пресуде и решења у прекршајном поступку.

Поступање по захтевима правосудних органа за достављање информација или тумачења из надлежности Дирекције, као и поступање по наредбама судова којима се Дирекцији поверава вештачење у поступцима пред судовима.

12.3. Кадровски послови

- Припрема акта о унутрашњем уређењу и систематизацији послова у ДМДМ, израда коначних описа радних места са компетенцијама и израда решења о распоређивању;
- припрема Нацрта кадровског плана за 2023. годину;
- организовање поступка вредновања радне успешности за 2022. годину, пружање помоћи оцењивачима у припреми извештаја о радној успешности, израда решења о вредновању радне успешности државних службеника, анализа поступка вредновања радне успешности за 2022. годину, (рок за решења о оцењивању је крај фебруара, а рок за анализу оцењивања је крај марта);
- припрема података о часовима рада за исплату плата за све запослене, припрема Плана коришћења годишњих одмора за 2023. годину, припрема решења за годишње одморе, израда уговора о делу и уговора о привременим и повременим пословима, израда решења о додатном оптерећењу, прековременом раду, административни послови у вези са заснивањем и престанком радног односа; израда потврда из радног односа, овера

Дирекција за мере и драгоцене метале

здравствених књижица, месечно достављање извештаја Служби за управљање кадровима о променама у броју запослених у ДМДМ; достављање података Фонду за пензијско-инвалидско осигурање за бивше запослене у ДМДМ, а који се односе на радне сате или износ зараде; ажурирање база; послови писарнице: пријем поште, завођење у деловодник и уписник, архивирање, курирски послови;

- расписивање и спровођење конкурса за попуну радних места, у зависности од потребе;
- солидарна помоћ - организовање рада Комисије за солидарну помоћ, разматрање захтева, припрема извештаја комисије и припрема решења о исплати солидарне помоћи, све у зависности од броја поднетих захтева.

12.4. Управни поступак

- Решавање по захтевима за овлашћивање за обављање послова оверавања мерила, за обнављање овлашћивања, за измену овлашћивања, за укидање овлашћивања, као и за измену података у овлашћеном телу;
- обрада пристиглих жалби, решавање по жалби у првом степену када за то постоје услови и достављање изјашњења другостепеном органу када не постоје услови да се по жалби реши у првом степену;
- припрема решења о укидању знака произвођача када се за то стекну услови;
- пружање помоћи извршиоцима у изради аката у управном поступку.

13. ИНФОРМАТИЧКИ, ИЗДАВАЧКИ ПОСЛОВИ, ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ

13.1. Информатички послови

- Праћење, одржавање и унапређење функционисања и безбедности Информационо комуникационог система (у даљем тексту: ИКТ система), превенција и спречавање инцидентата;
- интерна провера безбедности ИКТ система ДМДМ;
- учешће у пројекту Производ инфо (документација, пројектовање);
- унапређење, подешавање и администрација система еИнспектор за метролошку инспекцију и инспекцију за контролу предмета од драгоцених метала;
- имплементација еПисарнице - јединственог система за државне органе.

13.2. Јавност рада

- Припремање и објављивање материјала, вести, база података, регистара и информација на сајту ДМДМ www.dmdm.gov.rs и профилима на друштвеним мрежама, Фејсбук, Линкедин, Инстаграм и Твитер;
- припремање и објављивање Каталога услуга, Програма рада и Извештаја о раду ДМДМ;
- ажурирање и објављивање Информатора о раду ДМДМ;
- администрација и ажурирање административних поступака и захтева у регистрима;
- поступање по захтевима за информације од јавног значаја;
- администрација електронске поште office@dmdm.rs (прослеђивање захтева и упита, обавештавање запослених, прикупљање понуда).

13.3. Издавачки послови

- Припрема и издавање два двоброја Гласника ДМДМ.

13.4. Промоција метрологије

- Припрема и организација обележавања јубилеја 150 година метрологије у Србији (промотивни материјали, публикације, свечана академија и др.);
- организација обележавања Светског дана метрологије и других стручних скупова;
- организација посета студената и ученика ДМДМ и других заинтересованих страна.

14. ФИНАНСИЈСКИ И СТРУЧНО ОПЕРАТИВНИ ПОСЛОВИ

14.1. Финансијски послови

- Израда Плана извршења буџета ДМДМ за 2023. годину;
- израда Извештаја о структури и вредности непокретне имовине у својини Републике Србије на дан 31.12.2022. године (образац СВИ 1) и Извештаја о структури и вредности покретне имовине Републике Србије на дан 31.12.2022. године (образац СВИ 2) и достављање ДМДМ за имовину Републике Србије;
- учешће у изради извештаја о стању обавеза и потраживања ДМДМ на дан 31.12.2022. године за потребе пописне комисије;
- израда завршног рачуна ДМДМ за 2022. годину према програмским активностима;
- израда периодичних (тримесечних) извештаја о извршењу буџета (Образац 5) према програмским активностима;
- учествовање у изради Плана јавних набавки за 2023. годину; Израда месечних финансијских планова у програму Управе за трезор Систем за буџетско рачуноводство, односно систем за припрему, извршење, буџетско рачуноводство и извештавање буџета Републике Србије СПИРИ;
- израда месечних финансијских планова у програму Управе за трезор „Информациони систем извршења буџета - ИСИБ“;
- ажурирање база података на финансијско-књиговодственом програму ДМДМ; припремање материјала за сајт ДМДМ;
- обрачун и исплата зарада и других накнада. Редовно у предвиђеним роковима два пута у месецу припремати документацију за обрачун зарада, накнада зарада радницима (боловања) и унос потребних података у програм ИСКРА, према роковима које утврђује Управа за трезор;
- обрачуни по основу уговора о привременим и повременим пословима и уговора о делу; обрачуни јубиларних награда запосленима који су то право стекли у 2023. години; обрачуни солидарних помоћи запосленима; отпремнине приликом одласка у пензију;
- подношење појединачне пореске пријаве о обрачунатим и плаћеним порезима и доприносима (ППП ПД) пре сваке исплате прихода на који се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање. ДМДМ ће сваком лицу, за које је плаћен порез по одбитку у 2022. години, у року издати потврду која садржи податке о плаћеном порезу по одбитку (до 31. јануара 2022. године);
- достављање Фонду ПИО, уз сваку исплату, прописаног обрасца М-УН, који служи као М-4 за запослене за упис стажа;

- обрачун и исплата накнаде трошкова запосленима у ДМДМ, тј. исплата трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла, трошкова службеног путовања у земљи, трошкова службеног путовања у иностранство и др;
- редовно се, најкасније до 10. у месецу за претходни месец, извештај о износима исплаћеним на име свих примања за запослена, изабрана, постављена и ангажована лица, кроз WEB апликацију Управе за трезор „Регистар запослених”, доставља Управи за трезор на даљу обраду;
- редовно се, најкасније до 10. у месецу за претходни месец, извештај о извршеним расходима за плате на месечном нивоу, доставља Министарству финансија;
- кроз Е-фактуре проверава се регистрација фактура, обавља се контрола и припрема документације за плаћање, као и плаћање обавеза према добављачима; евидентирање свих плаћања кроз финансијско-књиговодствени програм Дирекције, а затим пренос података у програм за управљање јавним финансијама - ИСИБ;
- плаћање чланарина међународним, европским и међувладиним организацијама: Међувладиној организацији за Метарске конвенције - Међународном бироу за тегове и мере (BIMP); Међународној организацији за законску метрологију (OIML); Европском удружењу националних метролошких института (EURAMET); Европској сарадњи у законској метрологији (WELMEC); Међународном удружењу служби за анализу (IAAO); Европском удружењу за аналитичку хемију (EURACHEM) и Конвенцији за контролу и жигосање предмета од драгоцених метала;
- контролисање стања средстава на апропријацијама и квотама, према потреби израда захтева за преусмеравање средстава на апропријацијама и квотама;
- препознавање непознатих ставки, као и повраћај средстава, чији је трошак настао претходне године, у буџет; препознавање погрешних уплата прихода од стране корисника услуга ДМДМ;
- ванбилансно евидентирање прихода и њихово повезивање са одговарајућим налозима за уплату насталих по основу Закона о републичким административним таксама;
- књижење трансакција; усаглашавање података главне књиге Трезора са помоћном књигом ДМДМ;
- припремање документација која је потребна за организацију и вршење пописа имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године, што обухвата израду и сређивање документације, извештаја комисија које су обавиле годишњи попис, усаглашавање стања утврђеног пописом имовине која је власништво ДМДМ, као и имовине коју ДМДМ користи, а која није њено власништво, усаглашавање стања утврђеног пописом са стањем имовине у књиговодственим и другим евиденцијама и сл;
- израда Предлога приоритетних области финансирања за период од 2023. – 2025. године, као и Предлога финансијског плана за 2023. годину са пројекцијом за 2024. и 2025. годину;
- регистровати нове пројекте код Пореске управе, путем апликације е-Порези, и по потреби израдити потврде о пореском ослобођењу (образац ППО-ПДВ);
- израдити и доставити Републичком заводу за статистику образац ИНВ 01 – Годишњи извештај о инвестицијама у основне фондове;
- израда обрасца ПФЕ – Образац стандардне методологије за процену финансијских ефеката акта – по потреби;
- достављати Министарству финансија редовне кварталне извештаје о стању доцњи;
- праћење прописа неопходних за рад и унапређење пословања;
- учествовање на саветовањима из области буџетског рачуноводства – новине у пословању директних буџетских корисника, израда финансијских извештаја, девизни платни промет и др;
- сарадња са Министарством финансија, Управом за трезор, Министарством привреде и другим органима државне управе са којима је сарадња неопходна.

14.2. Стручно оперативни послови

- Пријава пореза- пореске пријаве;
- израда понуда о услугама које пружа ДМДМ;
- послови у вези имовине коју користи ДМДМ, послови у вези добијања потребних сагласности од Владе Републике Србије и Дирекције за имовину, отуђења возила, куповина аутомобила, отуђење опреме;
- унос у апликативни софтвер Дирекције за имовину податке о непокретностима- израда НЕП образаца;
- послови у вези БЗР и ПП заштите;
- организовање пописа, припрема одлуке о покретању пописа, решења о формирању Пописних комисија, Упутства о раду пописних комисија као и одлука директора о усвајању Извештаја о попису и решење о расходу основних средстава;
- израда решења о задужењу/опремом итд., реверси о предатим жиговима;
- учествовање у припреми Ата карнета и послови везани за шпедицију, увоз- извоз, царинска документације, транспорт опреме;
- редовно одржавање возила, сервисирање возила, регистрације, технички прегледи, набавка опреме за возила, каско осигурање, АМСС- картице- помоћ на путу , осигурање возила, набавка Тагова за возила;
- прикупљање података о потрошњи горива и достављање Извештаја Генералном секретаријату Владе, пријаве штете на моторним возилима;
- прикупљање захтева за жигове, наручивање жигова и издавање жигова;
- издавање канцеларијског материјала, тонера, лична заштитна средства и радна одећа за БЗР, алкохола итд...
- израда Плана јавних набавки, као и све активности за спровођење јавних набавки спремање конкурсне документације, одлуке, извештаји, одлуке о додели уговора, рад на Порталу;
- централизоване јавне набавке – пријава набавки у програм УЗЗПРО, преузимање оквирних споразума, закључење појединачних уговора и унос података у програм УЗЗПРО о закљученим уговорима.

Саставни део овог документа су и:

- [План метролошке инспекције за 2023. годину;](#)
- [План инспекције за надзор над предметима од драгоцених метала за 2023. годину](#)

У Београду,
3.4.2023. године

В.Д. ДИРЕКТОРА

Чедомир Белић